

Kurz celoživotního vzdělávání Ovocný strom v krajině - 2012

Garance kurzu

Ústav šlechtění a množení zahradnických rostlin

Zahradnická fakulta Lednice

Mendelova univerzita v Brně

Garant kurzu: Doc.Dr.Ing. Petr Salaš

Vedoucí kurzu: Ing. Stanislav Boček, Ph.D.

Termín realizace výuky

Březen 2012–listopad 2012, vždy čtvrtek až sobota

Místo konání kurzu

Mendelova univerzita v Brně (Brno–Černá Pole, Zemědělská 1) a Zahradnická fakulta Lednice (Lednice, Valtická 337 – třetí blok kurzu)

Termín pro podávání přihlášek

Do 24. února 2012

Pozn.: organizátoři si vyhrazují právo konečného rozhodnutí o realizaci kurzu na základě počtu v termínu závazně přihlášených zájemců.

Kontaktní adresa pro zaslání přihlášek

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Ing. Hana Sasková

Valtická 337

691 44 Lednice

e-mail: saskova@zf.mendelu.cz

Obecné požadavky na absolvování kurzu:

Účast na přednáškách a cvičeních v souladu se studijním a zkušebním řádem MENDELU

Vypracování, prezentace a odevzdání závěrečné seminární práce.

Způsob ukončení

Závěrečné kolokvium s představením závěrečné práce. Frekventanti obdrží oficiální osvědčení o absolvování kurzu.

Poplatek za účast na dvousemestrovém kurzu:

7000,- Kč vč. DPH (cena bez ubytování a stravy)

Rámcový sylabus kurzu

V uskutečnění jednotlivých témat ve výukových blocích může dojít k časovému posunu z organizačních důvodů, zejména s ohledem na vývoj počasí a vegetace. Předpokládaný čas výuky v jednotlivých blocích: čtvrtek: 9:00-18:00, pátek: 8:00–18:00, sobota: 7:00 (8:00)–16:00.

Program I. výukového bloku – březen (1.–3. 3. 2012, Brno)

1. den – přednášky (čtvrtek 1. březen)

- Současný stav ovocnářství v ČR. Extenzivní ovocnářství – charakteristika, typy výsadeb.
- Staré a krajové odrůdy – produkční, šlechtitelský, estetický, ekologický a kulturní význam.
- Původ, botanické a hospodářské členění ovocných druhů.
- Ovocné dřeviny v krajině. Historie a současnost.
- Územní systémy ekologické stability.

2. den – přednášky (pátek, 2. březen)

- Mapování a inventarizace ovocných dřevin. Teoretická příprava, terénní průzkum. Hodnocení biometrických znaků, posuzování zdravotního stavu.
- Charakteristika ovocných druhů po stránce anatomické a morfologické stavby. Podzemní a nadzemní soustava. Plodonosné útvary ovocných druhů.
- Životní pochody ovocného stromu, procesy růstu a vývoje. Velký životní cyklus. Druhy a odrůdy ovocných dřevin podle rychlosti vývoje.
- Řez ovocných dřevin. Rozdělení dle různých kritérií, specifika řezu (technika, termín) u jednotlivých druhů a odrůd. Používané nářadí, ošetření ran.
- *Pokyny k vypracování závěrečné práce frekventantů: výběr lokality, provedení širšího krajinářského hodnocení území, inventarizace ovocných dřevin. Ukázky dřívějších prací.*

3. den – celodenní terénní výjezd, praktikum (sobota 3. březen)

Modelové lokality: Tišnovsko, Blanensko.

- *Ukázky jednotlivých typů extenzivních výsadeb v krajině.*
- *Praktický řez kmenných tvarů jádromin – výchovný, udržovací, sanační, zmlazovací.*

Program II. výukového bloku – duben (12.–14. 4. 2012, Brno)

1. den – přednášky (čtvrtek, 12. duben)

- Malý životní cyklus – fenologické fáze. Rozdělení, charakteristika, význam pro praxi.
- Choroby a škůdci ovocných rostlin – biologie a epidemiologie patogenů a bionomie škůdců.
- Významné choroby ovocných rostlin a metody ochrany.
- Podpora biodiverzity v sadech, odpor prostředí.
- Preventivní metody, biotechnické a biologické prostředky ochrany ovocných kultur.

2. den – přednášky (pátek, 13. duben)

- Množení ovocných druhů. Generativní a vegetativní, přímé a nepřímé způsoby.
- Roubování a přeroubování. Vhodné nářadí, broušení. *Praktické ukázky a nácvik.*
- Ovocné školkařství. Založení ovocné školky. Postup dopěstování výsadbového materiálu.
- Podnože ovocných dřevin, vhodné na vyšší kmenné tvary do extenzivních výsadeb.
- Legislativní rámec množení starých neregistrovaných odrůd v kategorii CAC.

3. den – celodenní terénní výjezd, praktikum (sobota, 14. duben)

Modelové lokality Kunštátsko, Olešnicko

- *Zahnův řez peckovin, přeroubování*
- *Demonstrace pěstování kmenných tvarů v ovocné školce zaměřené na produkci starých a krajových odrůd.*
- *Možnost praktického nácviku roubování.*

Program III. výukového bloku – červen (7.–9. 6. 2012, Lednice)

1. den – přednášky (čtvrtek, 7. červen)

- Tvorba krajiny, krajinný ráz, krajinný plán.
- Estetika krajiny, její vnímání a hodnocení estetika.
- Symbolika stromů a strom v krajině jako symbol.
- Ekologické faktory ovlivňující růst a vývoj ovocných dřevin.
- Nároky ovocných druhů na stanoviště. Druhová a odrůdová rajonizace.
- Opylovací poměry ovocných druhů, příčiny neplodnosti, řešení.

2. den – přednášky (pátek, 8. červen)

- Obecná pomologie. Stromové a plodové znaky a vlastnosti ovocných odrůd.
- Speciální pomologie červených peckovin, charakteristika starých odrůd třešní a višní.
- Speciální pomologie starých a krajových odrůd slivoní. Problematika jejich návratu do krajiny.
- Starší odrůdy jabloní a hrušní s letní dobou zrání plodů.
- Pěstování meruněk a broskvoní – odrůdy vhodné pro okrajové oblasti, extenzivní pěstování.

3. den – terénní výjezd (sobota 9. červen)

Modelové území: Mikulovsko.

- *Vývoj kulturní (komponované) krajiny, krajinářské hodnocení území.*
- *Vnímání krajiny, vizuální hodnocení a kreslení krajiny.*

Program IV. výukového bloku – říjen (4. 10.–6. 10. 2012, Brno)

1. den – přednášky + výstavka a ochutnávka ovoce (čtvrtek, 4. říjen)

- Speciální pomologie starých a krajových odrůd jablek a hrušní – podzimní a zimní odrůdy.
- Technologie zpracování ovoce. Kompotování, příprava povidel, marmelád a džemů, sušení, kandování, výroba ovocných šťáv, vín a destilátů.

2.–3. den – dvoudenní terénní výjezd (pátek, 5. říjen– sobota 6. říjen)

pátek, 5. říjen

Holešov

- *Štěpnice zámeckého parku v Holešově – historie, současnost a budoucnost.*
- *Pomologie: poznávání historických odrůd v zámeckém parku.*

Bojkovice

- *Prohlídka ovocné školky Radima Peška, specializované na staré odrůdy a minoritní druhy (rakytník, dřín, oskeruše, morušovník, mišpule, kdouloně apod.)*

sobota, 6. říjen

Hostětín

- *Občanské sdružení Tradice Bílých Karpat – moštárna a sušárna ovoce, technologie, bioprodukty*
- *Exkurze po modelových projektech udržitelného rozvoje (Centrum Veronica Hostětín)*

Pitín

- *Exkurze u ekologického ovocnáře Ing. Zdeňka Ševčíka*
- *Pěstování starých a krajových odrůd, opatření na zvýšení biodiverzity v sadech*
- *Zpracování ovoce sušením, bioprodukty*

Program V. výukového bloku – listopad (22.–24. 11. 2012, Brno)

1. den – přednášky, výstavka a ochutnávka odrůd (čtvrtek 22. 11.)

- Zakládání extenzivních ovocných sadů. Výběr stanoviště, příprava pozemku, výsadba.
- Výživa a hnojení ovocných výsadeb. Meliorační hnojení před výsadbou a udržovací hnojení plodících výsadeb.
- Význam zatravnění a pastva zvířat v extenzivních sadech.

2. den – přednášky, představení závěrečných prací (pátek, 23.11.)

- Moderní odrůdy odolné k chorobám, vhodné do extenzivních a ekologických výsadeb.
- *Prezentace závěrečných prací účastníků kurzu spojená s diskuzí.*

3. den – Prezentace prací účastníků kurzu, ukončení kurzu (sobota 24.11.)

- *Prezentace závěrečných prací účastníků kurzu spojená s diskuzí.*
- *Předání osvědčení o absolvování kurzu. Ukončení kurzu.*